

UCHWAŁA NR LIV/1654/23

RADY MIASTA GDYNI

z dnia 28 czerwca 2023 r.

w sprawie określenia przepisów porządkowych w gminnym regularnym publicznym przewozie osób organizowanym przez Gminę Miasto Gdynia – Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni.

Na podstawie art.18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40¹⁾), oraz art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (t.j. Dz. U. z 2020 poz. 8), określa się przepisy porządkowe dla pasażerów w publicznym transporcie zbiorowym w gminnym przewozie pasażerskim organizowanym przez Gminę Miasto Gdynia – Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni:

§ 1. Przepisy porządkowe obowiązujące podróżnych w gminnym regularnym publicznym przewozie osób organizowanym przez Gminę Miasto Gdynia - Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni mają na celu:

- 1) zapewnienie porządku, spokoju i bezpieczeństwa w gminnym przewozie zbiorowym;
- 2) ochronę zdrowia, życia i mienia osób korzystających z gminnego przewozu zbiorowego.

§ 2. Użyte w przepisach porządkowych określenia oznaczają:

- 1) podróżny, pasażer – osoba, która zawarła z Gminą Miasta Gdynia - Zarządem Komunikacji Miejskiej w Gdyni umowę przewozu;
- 2) pojazd – autobus lub trolejbus wykorzystywany w publicznym transporcie zbiorowym,
- 3) przewóz – transport osób, rzeczy i zwierząt domowych;
- 4) przystanek, przystanek komunikacyjny oznakowane właściwymi znakami drogowymi miejsce przeznaczone do wsiadania lub wysiadania pasażerów z pojazdu na danej linii komunikacyjnej oraz miejsce, w którym umieszcza się informacje dotyczące godzin odjazdu pojazdów;
- 5) ZKM – jednostka budżetowa Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni.

§ 3. 1. Wsiadanie do pojazdu i wysiadanie z niego możliwe jest tylko na przystankach komunikacyjnych i dopiero po zatrzymaniu się pojazdu.

2. Pierwszeństwo przed wsiadającymi mają osoby opuszczające pojazd.

§ 4. 1. Zabrania się wsiadania i wysiadania z pojazdu:

- 1) podczas ruchu pojazdu;
- 2) przed całkowitym otwarciem drzwi pojazdu;
- 3) po sygnale oznajmiającym zamknięcie drzwi w pojeździe.
 2. Pasażerowie obowiązani są opuścić pojazd na ostatnim przystanku na trasie:
 - 1) gdy jest to wyznaczony przystanek komunikacyjny wyłącznie dla wysiadających,
 - 2) na polecenie kierującego pojazdem albo osób upoważnionych przez ZKM.

3. Zabrania się:

- 1) korzystania z pojazdów przez osoby na łyżworolkach, wrotkach, łyżwach;
- 2) nieuzasadnionego dawania sygnału zatrzymania pojazdu;
- 3) nieuzasadnionego awaryjnego otwierania drzwi pojazdu;
- 4) opierania się o drzwi pojazdu;
- 5) prowadzenia rozmów z kierującym pojazdem w czasie jazdy pojazdu .

¹⁾ zm. poz. 572.

4. Pasażerowie zajmujący miejsca stojące w czasie jazdy pojazdu powinni dla zachowania bezpieczeństwa trzymać się uchwytów albo poręczy.

§ 5. 1. W przypadku wsiadania na przystanku oznaczonym „na żądanie” pasażer zamierzający wsiąść do pojazdu zobowiązany jest wcześniej uprzedzić o tym kierującego pojazdem poprzez podniesienie ręki.

2. W przypadku wysiadania na przystanku oznaczonym „na żądanie” pasażer zamierzający wysiąść z pojazdu obowiązany jest wcześniej uprzedzić o tym kierującego pojazdem poprzez naciśnięcie przycisku w pojeździe albo ustnie.

3. Czynności opisane w ust. 1 i ust. 2 pasażer ma obowiązek wykonać z odpowiednim wyprzedzeniem, tak aby możliwe było bezpieczne zatrzymanie pojazdu na przystanku.

4. W pojazdach wyposażonych w przycisk samodzielne otwierania drzwi, pasażer po zatrzymaniu się pojazdu na przystanku zobowiązany jest zarówno przy wsiadaniu jak i wysiadaniu z pojazdu, do samodzielnego otwarcia drzwi, poprzez użycie stosownego przycisku umieszczonego przy drzwiach na zewnątrz pojazdu lub wewnątrz pojazdu.

5. Regulacja ust. 4 nie dotyczy pierwszych drzwi pojazdu.

§ 6. 1. W pojazdach znajdują się wydzielone i oznaczone znakiem graficznym (symbolizującym dane uprawnienie) miejsca dla:

- 1) osób z niepełnosprawnością, starszych lub o ograniczonej zdolności ruchowej;
- 2) osób poruszających się na wózkach inwalidzkich;
- 3) osób z dzieckiem w wózku dziecięcym;
- 4) kobiet w widocznej ciąży, opiekunów z dzieckiem na ręku.

2. Pasażerowie wymienieni w ust. 1 mają pierwszeństwo w zajmowaniu miejsc wskazanych dla nich oznaczeniem w pojeździe. Pozostali pasażerowie zobowiązani są do zwolnienia oznaczonych miejsc na każde żądanie osoby uprawnionej.

3. W przypadku osoby korzystającej z wózka inwalidzkiego, osób korzystających z przewozu z wózkiem dziecięcym, pasażer zobowiązany jest ustawić je w pojeździe w wyznaczonym miejscu.

4. Dla zapewnienia bezpiecznego przejazdu osoby korzystające z wózków inwalidzkich, zobowiązane są do ich zabezpieczenia. W przypadku, gdy w pojeździe znajdują się pasy lub inne urządzenia zabezpieczające przeznaczone dla osób z niepełnosprawnością, osoby te zobowiązane są skorzystać z tych urządzeń.

5. Opiekunowie przewożonych w wózkach dzieci zobowiązani są do zabezpieczenia dziecka przed wypadnięciem z wózka (poprzez zapięcie pasów, szelek bądź innego wyposażenia wózka) oraz do zabezpieczenia wózka przed przemieszczaniem się wewnątrz pojazdu.

§ 7. 1. Pasażer może przewozić w pojazdach bagaż (w tym również rower, hulajnogę elektryczną, urządzenie transportu osobistego, urządzenie wspomagające ruch) i zwierzęta, jeżeli istnieje możliwość umieszczenia bagażu, zwierząt w pojeździe tak, aby nie utrudniały one przejścia (w tym możliwości swobodnego skorzystania z kasowników), nie narażały na szkodę osób i mienia innych pasażerów oraz nie powodowały naruszenia realizacji rozkładu jazdy oraz nie zasłaniały widoczności kierującemu pojazdem i nie zagrażały bezpieczeństwu ruchu.

2. Zabronione jest umieszczanie bagażu lub zwierząt na miejscach przeznaczonych do siedzenia.

3. Pasażer posiadający założony na plecach bagaż zobowiązany jest do jego zdjęcia na czas przejazdu.

4. Pasażer jest zobowiązany:

- 1) umieścić przewożony bagaż (w tym również rower, hulajnogę) lub zwierzę tak, aby nie utrudniać innym osobom korzystania z pojazdu;
- 2) opuścić pojazd wraz z przewożonym zwierzęciem, jeżeli jest ono przewożone w sposób sprzeczny z postanowieniami § 9 albo § 10;
- 3) opuścić pojazd wraz z przewożonym bagażem, jeżeli obejmuje on przedmioty zabronione przez przepisy powszechnie obowiązujące albo przewożone niezgodnie z regulacją § 8 ;

4) okazać dokument, o którym mowa w § 10 ust. 1 i 2.

§ 8. 1. Osoba przewożąca rower zobowiązana jest:

- 1) wejść do pojazdu drzwiami, przy których umieszczony jest piktogram z oznaczeniem roweru i ustawić rower równolegle przy burcie pojazdu w miejscu przeznaczonym do przewozu wózków;
- 2) do zabezpieczenia roweru i stania przy nim podczas jazdy. Do zabezpieczenia roweru w trakcie przewozu należy wykorzystać specjalne pasy mocujące, jeżeli pojazd jest w nie wyposażony.

2. Przed osobą z rowerem pierwszeństwo w przewozie mają osoby z niepełnosprawnością na wózkach inwalidzkich oraz pasażerowie z wózkami dziecięcymi. Pasażer z rowerem, który znajduje się w pojeździe, ma obowiązek ustąpienia miejsca w razie wyrażenia zamiaru skorzystania z przewozu przez osobę na wózku inwalidzkim albo z wózkiem dziecięcym i opuszczenia pojazdu wraz z rowerem. Ewentualny równoczesny przewóz przez pasażera roweru i przejazd osoby na wózku inwalidzkim albo z wózkiem dziecięcym, a także większej liczby rowerów, jeżeli z pojazdu nie korzysta osoba na wózku inwalidzkim albo z wózkiem dziecięcym, możliwy jest pod warunkiem uzyskania zgody kierującego pojazdem.

3. Przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 i ust. 2 dopuszcza się przewóz w pojazdach w sposób nieprzeszkadzający innym pasażerom:

- 1) złożonych i trzymanyh w ręku hulajnóg elektrycznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz. U. z 2023, poz. 1047 z późn.zm.);
- 2) urządzeń transportu osobistego (UTO) w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz. U. z 2023, poz. 10470 z późn.zm.), w szczególności:
 - a) deskorolek elektrycznych,
 - b) elektrycznych urządzeń samopoziomujących,
- 3) urządzeń wspomagających ruch w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tj. Dz. U. z 2023, poz. 1047 z późn.zm.):
 - a) trzymanyh w ręku hulajnóg, pod warunkiem ich złożenia,
 - b) małych hulajnóg dziecięcych przewożonych przez opiekuna towarzyszącego dziecku,
 - c) wrotek, rolek, itp.,
 - d) deskorolek, itp.

4) nart, pod warunkiem przewożenia ich w pokrowcach.

§ 9. Dopuszcza się przewożenie w pojazdach:

- 1) małych zwierząt domowych na warunkach opisanych w §10 ust. 3;
- 2) psów, na warunkach opisanych w § 10,
- 3) psów asystujących, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2023 r. 100 z późn. zm.) z zachowaniem warunków opisanych w § 10 ust. 2.

§ 10. 1. Dozwolony jest przewóz psa pod warunkiem, że zwierzę jest trzymane na smyczy i ma założony kaganiec. Pasażer przewożący psa zobowiązany jest posiadać przy sobie ważny dokument poświadczający aktualność obowiązkowych szczepień psa.

2. Pies asystujący osobie niepełnosprawnej może być przewożony bez kagańca i bez smyczy, musi natomiast posiadać uprząż. Osoba niepełnosprawna podróżująca z psem asystującym musi posiadać certyfikat potwierdzający status psa asystującego oraz zaświadczenie o wykonaniu szczepień weterynaryjnych i okazać ten certyfikat i zaświadczenie na wezwanie kontrolującego.

3. W pojazdach można przewozić, oprócz psa, także małe zwierzęta domowe, w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (tj. Dz. U. z 2022 r, poz. 572 z późn. zm.), jeżeli nie są uciążliwe dla podróżnych (np. z powodu hałasu, zapachu). Przewożone zwierzęta powinny być umieszczone w pojemnikach przeznaczonych do przewozu zwierząt (w koszach, transporterach, klatkach itp.)

zabezpieczających przed wyrządzeniem szkody osobom trzecim, w sposób umożliwiający bezpieczny przewóz tych zwierząt.

§ 11. Traci moc uchwała Rady Miasta Gdynia NR IX/264/19 w sprawie ustalenia przepisów porządkowych dla pasażerów korzystających z komunikacji miejskiej organizowanej przez Zarząd Komunikacji Miejskiej w Gdyni. (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2019 r. poz. 2884).

§ 12. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta Gdyni:
Marcin Wołek

UZASADNIENIE

Upoważnienie do stanowienia aktów prawa miejscowego przyznaje Radzie Gminy przepis art. 40 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym (dalej u.s.g.), zgodnie z którym na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Na podstawie przepisów tej ustawy organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie nieuregulowanym w odrębnym ustawach lub innych przepisach powszechnie obowiązujących, czyli przepisy porządkowe, jeżeli jest to niezbędne dla ochrony życia lub zdrowia obywateli oraz dla zapewnienia porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego (art. 40 ust. 3 u.s.g.). W myśl z kolei art. 41 ust. 1 u.s.g. akty prawa miejscowego ustanawia rada gminy w formie uchwały.

Zgodnie z upoważnieniem ustawowym z art. 15 ust. 5 Prawa przewozowego do właściwości organu stanowiącego należy m.in. określenie przepisów porządkowych w odniesieniu do gminnego regularnego przewozu osób. Ustawowa definicja regularnego przewozu zawarta została w art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 919, ze zm.) i zgodnie z tym przepisem jest nim - publiczny przewóz osób i ich bagażu w określonych odstępach czasu i określonymi trasami, na zasadach określonych w prawie przewozowym. Uchwała podejmowana na podstawie art. 15 ust. 5 Prawa przewozowego jest aktem prawa miejscowego - zawiera bowiem normy o charakterze generalnym (odnoszą się do wszystkich podróźnych korzystających z gminnego regularnego przewozu osób) i abstrakcyjnym (mogą zostać wykorzystane w nieograniczonej liczbie przypadków w przyszłości). Z istoty aktu prawa miejscowego wynika konieczność przyjęcia w uchwale przepisów uniwersalnych, niezależnie od tego, kto w przyszłości będzie te przewozy wykonywał, jak również, jakie autobusy, czy też inne środki transportu będą wykorzystywane do zapewnienia przewozu osób na terenie gminy. Podjęcie przez organ stanowiący gminy uchwały określającej przepisy porządkowe w gminnym regularnym przewozie osób jest obligatoryjne. W art. 15 ust. 5 Prawa przewozowego ustawodawca posłużył się pojęciem "określa", a nie "może określić". Tak sformułowana delegacja ustawowa potwierdza, że obowiązkiem Rady jest określenie przepisów porządkowych w odniesieniu do całego gminnego regularnego przewozu osób.

Zgodnie z orzecznictwem sądów administracyjnych przepisy porządkowe na gruncie prawa przewozowego należy rozumieć jako regulację prawną zawierającą nakazy oraz zakazy mające na celu ochronę życia, zdrowia, mienia osób korzystających z publicznego transportu zbiorowego oraz zapewnienie porządku, spokoju i bezpieczeństwa publicznego w publicznym transporcie zbiorowym (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 5 lipca 2012 r. III SA/Wr 163/12). Nie mogą być w niej natomiast regulowane kwestie dotyczące obowiązku posiadania i okazywania przez pasażera dokumentów uprawniających go do korzystania z przejazdów bezpłatnych bądź ulgowych, które to przepisy nie mają charakteru przepisów porządkowych, jak również nie mogą w niej być regulowane zagadnienia określające warunki obsługi podróźnych, które powinny znaleźć się w treści regulaminu przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym, co wynika z treści art. 4 prawa przewozowego, bowiem to przewoźnik lub organizator publicznego transportu zbiorowego, o którym mowa w przepisach ustawy o publicznym transporcie zbiorowym mogą wydawać regulaminy określające warunki obsługi podróźnych, odprawy oraz przewozu osób i rzeczy. Organ stanowiący gminy nie jest także uprawniony do regulowania w drodze aktu prawa miejscowego kwestii już wynikających z przepisów prawa znajdujących się w aktach wyższego rzędu. Rolą Rady podejmującej akt prawa miejscowego nie jest także zebranie zakazów, które są określone w powszechnie obowiązujących przepisach prawa, ale ich wykreowanie w zakresie wynikającym z delegacji ustawowej. Uchwalane regulacje nie mogą ich zastępować. Ustawodawca, formułując określoną delegację do wydania aktu wykonawczego, przekazuje upoważnienie do uregulowania wyłącznie kwestii nie objętych dotąd żadną normą o charakterze powszechnie obowiązującym, w celu ukształtowania stanu prawnego uwzględniającego m. in. specyfikę, możliwości i potrzeby środowiska, do którego właściwy akt jest skierowany (por. np. wyrok WSA w Warszawie z dnia 2 grudnia 2020 r., sygn. akt VII SA/Wa 953/20, wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 4 grudnia 2019 r., sygn. akt III SA/Wr 424/19, wyroki NSA: z dnia 30 września 2009 r., sygn. akt II OSK 1077/09, z 21 października 2021 r., sygn. akt II GSK 1116/21, z 20 grudnia 2022 r., sygn. akt III OSK 6962/21).

Dlatego też konieczne jest określenie przepisów porządkowych uwzględniających powyższe okoliczności i dostosowanie obowiązujących przepisów porządkowych do wyżej wskazanych rozróżnień aktów, w których są one regulowane.